

Korset och Kronan

Nr 23/2020

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

Frälsningshistorien (del 14, den yttersta tiden)

Vi har nu en tid betraktat frälsningshistorien ändå från skapelsen och syndafallet, då Gud själv gav löftet om den kommande säden, Kristus, som skulle söndertrampa ormens huvud. Detta löfte gick som en röd tråd genom hela gamla testamentet.

Noa och hans familj blev frälsta undan floden genom arken, som också är en förbild för frälsningen genom Kristus, dopet och tron.

Abraham blev rättfärdiggjord genom tron, då han trodde på Guds löfte om syndernas förlåtelse och vi får vandra i hans tros fotspår (Rom. 4:12).

Mose förkunnade frälsningen från de giftiga ormarna när han upphöjde kopperormen i öknen



Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)



Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

och Jesus sade: ”Så som Mose upphöjde ormen i öknen måste Människosonen bli upphöjd, för att var och en som tror på honom ska ha evigt liv” (Joh. 3:14f).

Josua tågade runt Jeriko och på sjunde dagen föll murarna. Detta är också en förebild för Kristus, som genom blotta ljudet av sitt ord får djävulens alla murar att falla. Jesus sade ju: ”På denna klippta ska jag bygga min församling, och helvetets portar ska inte få makt över den.” (Matt. 16:16).

Profeten Jesaja predikade om denna frälsning och sade: ”Se, jungfrun ska bli havande och föda en son, och hon ska ge honom namnet Immanuel” (Gud med oss, Jes. 7:14).

Tala till Jerusalems hjärta och förkunna för det att dess vedermoda är slut, att dess skuld är försonad (Jes. 40:2).

Han blev genomborrad för våra brott, slagen för våra synder. Straffet blev lagt på honom för att vi skulle få frid, och genom hans sår är vi helade (Jes. 53:5).

Och profeten Jeremia skriver: ”Se, dagar ska komma, säger Herren, då

jag sluter ett nytt förbund med Israels hus och med Juda hus, inte som förbundet jag slöt med deras fäder den dag då jag tog deras hand och förde dem ut ur Egyptens land – förbundet med mig som de bröt fastän jag var deras rätte herre – säger Herren.

Nej, detta är förbundet som jag efter denna tid ska sluta med Israels hus, säger Herren: Jag ska lägga min lag i deras inre och skriva den i deras hjärtan. Jag ska vara deras Gud, och de ska vara mitt folk. Då ska de inte mer behöva undervisa varandra, ingen sin broder och säga: ”Lär känna Herren!” Alla ska känna mig, från den minste av dem till den störste, säger Herren, för jag ska förlåta deras missgärningar och aldrig mer minnas deras synder (Jer. 31:31-34).

Uppfyllelsen av alla dessa underbara löften skedde i för ungefär 2000 år sedan, då Jesus Kristus blev människa. Hans kommande är historiens mittpunkt och höjdpunkt. Även profana, icke-troende historiker måste förundra sig över denne märklige man. Profeternas och apostlarnas skrifter spreds sedan över hela världen. Miljontals

människor har under kyrko-historiens gång byggt sina liv på tron och övertygelsen om att det är Gud själv som talar genom Bibelns ord. De har trott på budskapet om frälsning och evigt liv genom Jesus, hans liv, död och uppståndelse.

Skrifterna betygar att alla profetior om Messias, Frälsaren uppfylldes genom Jesus som är sann Gud och sann människa. Han kallade sina apostlar och befallde dem att gå ut i hela världen med dop i Faderns, Sonens och den helige Andes namn och med undervisning om allt vad han har lärt. Och han lovade att vara med sin kyrka och församling alla dagar intill tidens ände.

Så är dop- och missionsbefallningen grunden för hela kyrkohistorien, hela den tid då den helige Ande verkar över hela världen genom ordet och sakramenten.

Anden verkar efter apostlarnas tid inte längre så att vissa människor får direkta uppenbarelser som en fortsättning på Guds ord som några slags tillägg till Bibeln. Nej, uppenbarelsen är avslutad och nu gäller att kyrkan skall hålla sig denna Bibel i alla stycken. Därför är rörelser som räknar med fortsatta direkta uppenbarelser, syner och drömmar som tillägg till Bibeln svärmiska och felaktiga.

Gud leder människan genom det skrivna ordet och genom varje predikan och undervisning som stämmer överens med ordet. Till detta kommer att samma nåd och förlåtelse som evangelium skänker i ordet också ges i sakramenten, i dopet, avlösningen (bikten) och i Herrens måltid där Kristi kropp och blod ges under bröd och vin.

Där är den kristna kyrkan. Ordet och sakramenten är hennes säkra kännetecken. De kristna skall därför hålla sig till sådana präster och församlingar, där detta Guds ord lärs rent och oförfalskat. De kristna skall däremot undvika alla sekter och falska kyrkor, där ordet inte lärs rätt i alla stycken eller där sakramenten förvanskas.

När vi så blickar ut över kyrkohistorien skall också den bedömas utifrån Guds ord. Vi skall betrakta hur människor efter apostlagärningarnas och nya testamentets tid fortsatte att hålla sig till apostlarnas rätta undervisning.

Därför studerar vi också kyrkofäderna och fornkyrkan där sådana bekännare som Ireneus, Athanasius och Augustinus uppträdde. De kom med biblisk förkunnelse och avvisade allvarliga villoläror.

Därför varnar vi för det stora avfall som skedde efter fornkyrkans tid när påvedömet började växa fram. Trots att påven höll fast vid många av den kristna kyrkans huvudläror, t.ex. Treenigheten och Kristus som sann Gud och sann människa, kom ändå allvarliga villoläror steg för steg att förstöra den bibliska läran, och så särskilt om rättfärdiggörelsen.

Påven och påvedömet visade sig i och med detta vara den i Skriften förutsagde Antikrist. Om honom skrev Paulus:

Låt ingen bedra er på något sätt. Först måste avfallet komma och laglöshetens människa träda fram, fördärvets son, motståndaren som förhäver sig över allt som kallas gud eller heligt så att han sätter sig i Guds tempel och säger sig vara Gud. Minns ni inte att jag sade er detta medan jag ännu var hos er? Och ni vet vad det är som nu håller honom tillbaka så att han kan träda fram först när hans tid

kommer. Laglöshetens hemlighet är ju redan verksam. Nu måste bara han som håller tillbaka röjas ur vägen.

Sedan ska den laglöse träda fram, han som Herren Jesus ska döda med sin muns ande och förgöra med glansen vid sin ankomst. Den laglöses ankomst är ett verk av Satan som kommer med stor kraft och med lögnens tecken och under. Med ondskans alla konster bedrar han dem som går förlorade, eftersom de inte tog emot kärleken till sanningen så att de kunde bli frälsta. Därför sänder Gud villfarelsens makt över dem så att de tror på lögnen och blir dömda, alla de som inte har trott på sanningen utan njutit av orättfärdigheten (2 Tess. 2:3-12).

Antikrist som här kallas den laglöse, laglöshetens människa, skall alltså vara en kyrkoledare som framträder mitt i den kristna församlingen. Han skall finnas där ända till Kristi ankomst på domens dag. Han uppträder som ”gud” d.v.s med gudomliga anspråk. Han sitter i Guds tempel, som är den kristna kyrkan. ”Han kommer med stor kraft och med lögnens tecken och under”, vilket innebär att han samlar många människor med sin falska lära och att de häpnar över de många under som sker i hans kyrka.

Ingen annan kyrka än påvekyrkan har en sådan ledare. Som vi sett växte påvens oerhörda maktanspråk fram successivt under medeltiden. Han gjorde anspråk på att ha Petrus’ båda svärd, som han tolkade som makten över både kejsare och kyrka. Vid sidan av Skriften satte han den kyrkliga traditionen och den kanoniska rätten. Han tolkade Jesu ord till Petrus grovt felaktigt som om Jesus skulle ha instiftat ett jordiskt rike med centrum i Rom där alla som väljs till påvar är kyrkans ofelbara lärare för

alla tider.

I centrum av påvedömet står läran att människan *inte* blir frälst genom tron allena utan genom kärleken och gärningarna. Man talar visserligen också om tro, men det är då inte den tro som Jesus och apostlarna lärde, vilken är en fri gåva som gör människan rättfärdig utan alla gärningar. Ja, denna bibliska lära kom att officiellt förbannas under det tridentinska konciliet (1545–1563).

Antikrist avslöjades genom att Gud sände Martin Luther som på nytt förkunnade det rena och klara evangeliet. Då besannades ordet: ”Sedan ska den laglöse träda fram, han som Herren Jesus ska döda med sin muns ande och förgöra med glansen vid sin ankomst.” Ordet som dödar Antikrist är det rena och klara evangeliet. Det skedde under reformationen med stor kraft och det sker överallt där evangelium förkunnas rent och klart.

Påvens lögner fortsätter tyvärr och är värre idag än någonsin då påven efter Vaticanum II framträder med en ännu värre teologi än tidigare, vilket bl.a. visas tydligt i skriften ”Roms nya religion” av Tom Hardt (Kyrkligt Forum 1995). Skriften avslutas med orden:

”Framställningen, som nu närmar sig sitt slut har dock haft en viktig uppgift. Det är att hos kristna människor, som dagligen tar emot sina synders förlåtelse, liv och salighet i Ord och sakrament, varna för den öppna famn, som sträcks mot oss från den romerska stolen. Varje ord, som vår evangelisk-lutherska bekännelse och Dr Martin Luther riktat mot det romerska påvedömet är inte baa sant utan har fått en mångfaldigt större tyngd. Att kristna, som åberopar sig

på det lutherska namnet, talar om en förändring till det bättre, ett varmare ekumeniskt klimat, är att hänföra till de milda ord och det fagra tal, som S:t Paulus varnar för (Rom. 16:18).”

Ur de lutherska bekännelse-skiftorna anför så till sist följande citat:

”Emedan detta nu måste tros och eljest icke kan uppnås eller omfattas med någon gärning, laguppfyllelse eller förtjänst, så är det klart och visst, att allenast denna tro gör oss rättfärdiga... Från denna artikel kan man icke vika eller beträffande densamma kan man icke göra några eftergifter, om än himmel och jord och vad som icke äger bestånd störtade samman...”

Och på denna artikel grundar sig allt, som vi i lära och liv bekänna gent emot påven, djävulen och världen. Därför måste vi vara fullt förvissade därom och icke tvivla. Eljest är allt förlorat och kommer påven och djävulen och alla våra fiender att behålla seger och rätt” (SKB s. 313f).

Vi lever nu i den yttersta tiden, i slutet av frälsningshistorien. Redan apostlarna betygade att den yttersta tiden hade inträtt. Många antikrister hade redan då framträtt, men den störste av dem återstod. Han hölls tillbaka av den apostoliska förkunnelsen i fornkyrkan. Men när denna mer och mer kom att tystna under medeltiden fanns inte längre något som med kraft hindrade det obibliska påvedömet att växa fram. Det är detta Paulus talar om när han säger:

”Ni vet vad det är som nu håller honom tillbaka så att han kan träda fram först när hans tid kommer. Laglöshetens hemlighet är ju redan verksam. Nu måste bara han som håller tillbaka röjas ur vägen.”

Det som höll Antikrist tillbaka var den bibliska förkunnelsen.

Men när själva evangelium mer och mer förfalskade fanns inte längre något hinder för den store Antikrist, som då framträdde. Kristus själv hade röjts ur vägen i kyrkan och i stället kom Antikrist, påven, att råda med förnekelse av Bibelns grundläggande frälsningslära.

Jesus säger att villfarelserna kommer att öka mer och mer inför hans ankomst:

Många falska profeter ska träda fram och bedra många, och eftersom laglösheten ökar kommer kärleken att kallna hos de flesta. Men den som håller ut till slutet ska bli frälst. Och detta evangelium om riket ska förkunnas i hela världen till ett vittnesbörd för alla folk. Sedan ska slutet komma (Matt. 24:11-14).

Detta är den tid vi nu lever i år 2020. Ingen vet om jorden kommer att stå tusen år till eller kanske bara tio år eller blott några få dagar. Ingen *kan* veta det utom Fadern själv. Vi måste därför vara beredda på Jesu ankomst till domen när som helst. De tecken Jesus talar om ovan är sådana att de är synliga i varje tid och kontinuerligt uppfylls mer och mer.

Tecknen finns i naturen bland folken och i kyrkan: tecken i skyn, uppror, krig, oroligheter, jordbävningar m.m. Laglösheten ökar och bland de kristna uppträder fler och fler villolärare, som förvillar många. Jesus säger att det är *många falska profeter*, som träder fram. Till dessa hör också de som lär att det skall bli ett jordiskt tusenårsrike med stor frid innan Jesus kommer tillbaka. De ser också staten Israel som en uppfyllelse av de bibliska profetiorna, trots att dessa profetior talar om den frid som inträdde genom Jesus och evangeliet. Bibeln lär *inte* någon jordisk tusenårslära (s.k.

(s.k. kiliasm) utan enbart det andliga riket som består av frid och fröjd i den helige Ande.

Profetierna om att Davids rike skulle återupprättas handlar inte om staten Israel och judarnas återkomst. Skriften säger tydligt och klart att *Davids förfallna hydda* återupprättades genom evangelium och Guds verk den först pingstdagen då evangelium efter Kristi uppståndelse började förkunnas i hela världen bland alla hedningar. Så står det skrivet:

När de hade talat färdigt, sade Jakob: *"Bröder, hör på mig. Simeon har berättat om hur Gud först såg till att han vann ett folk åt sitt namn bland hedningarna. Det stämmer överens med profeternas ord, där det står skrivet: Därefter ska jag vända tillbaka och åter bygga upp Davids fallna hydda. Jag ska bygga upp dess ruiner och upprätta den igen, för att alla andra människor ska söka Herren, alla hedningar över vilka mitt namn har nämnts. Så säger Herren som gör detta, det som är känt från evighet (Apg 15:13-18).*

Gamla testamentets profetior talar i jordiska bilder om den andliga verkligheten, om evangelium om Kristus och Guds rike. När de talar om att många människor strömmar till Israel och att Jakobs hydda eller templet byggs upp igen, är det alltså fråga om evangelieförkunnelsen i den kristna kyrkan. Och det vatten som enligt vissa profetior skall flyta fram under templets tröskel är ingenting annat än evangeliets levandegörande vatten som frälsar varje människa som tror.

De som nu menar att allt detta skall ses om profetior om ett jordiskt tusenårsrike i den yttersta tiden far mycket vilse och leder människor in i en falsk säkerhet. Kristus skall *inte* komma tillbaka två gånger i den

yttersta tiden, utan endast en gång.

Då kommer han plötsligt och oväntat för alla dem som inte i tron har väntat på hans ankomst. Han kommer som en tjuv om natten, står det, d.v.s utan att man är beredd. Plötsligt är inbrottet ett faktum, och hade man anat det skulle man ha hållit vakt. Så sker Kristi ankomst till domen. *Plötsligt* kommer han på himlens skyar. Alla skall då se honom. Han skall samla alla jordens folk kring sin domstol. Alla döda skall först uppväckas ur sina gravar. De som inte har några gravar skall ändå genom Guds under bli levande och stå kroppsligen inför Skapelsens Herre.

Nu kommer inte Kristus med evangelium. Den tiden är slutgiltigt förbi. Domen innebär att Kristus först ställer de otrogna på sin vänstra sida och de troende på den högra. Avgörande för domen är alltså människans förhållande till Jesus. De som av hjärtat har trott på honom är fåren på den högra sidan. Till dem säger han:

"Kom, ni min Fars välsignade, och ta emot det rike som stått berett för er sedan världens skapelse..."

Till getterna på den vänstra sidan som inte har trott på honom säger han:

"Gå bort från mig, ni förbannade, till den eviga elden som är beredd åt djävulen och hans änglar..." (Matt. 25:31-46).

Men här protesterar många. Är Gud så orättvis? Är det inte också fråga om gärningar? Har inte de världsliga människorna också gjort mycket gott och finns det inte många synder hos de troende?

Detta är det blinda förnuftets invändningar. Enligt lagen och förnuftet borde gärningarna

vara avgörande i domen, och detta förkunnas också i alla andra icke-kristna religioner. Det måste i alla fall i någon mån beror på våra gärningar om vi kommer till himmelen. Eller också borde alla komma dit. Man kan väl ändå inte tro på en hård och straffande Gud. Så lär också den moderna, bibelkritiska teologin, som vill ta bort Guds straff över synden.

Men Bibeln lär att människan redan i syndafallet vände Gud ryggen och istället följde djävulen, den gamle ormen. Bibeln lär att Guds straff över hela den syndiga världen är rättvist och heligt. Det är människans synd som gör att hon måste gå förlorad. Detta är läran om arvsynden, som är grundläggande i hela Skriften. Alla människor har syndat från och med Adam. Vi föds med synd och skuld och kan inte hjälpa oss själva. Därför är det omöjligt att någon enda människa skall kunna komma till himlen genom egna gärningar. Inte ens Guds egen lag, tio Guds bud, kan hjälpa oss till detta.

Men Gud sände sin egen Son till försoning för hela världens synd. Därför är budskapet i alla tider:

Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv. Gud har inte sänt sin Son till världen för att döma världen, utan för att världen ska bli frälst genom honom. Den som tror på honom blir inte dömd. Men den som inte tror är redan dömd, eftersom han inte tror på Guds enfödde Söns namn (Joh. 3:16-18).

Detta är det rena och klara evangeliet. När en människa förstår syndens allvar och inser att Guds dom är orygglig och rättvis förstår hon att hon är en

förlorad syndare och att alla hennes egna gärningar är otillräckliga inför Gud, ja värda hans straff och eviga fördömelse.

Men då skall människan lyssna på Guds ord. Hon skall vända sig från lagens ord till evangelium som säger:

Om än era synder är blodröda ska de bli snövita, om än de är röda som scharlakan ska de bli vita som ull (Jes. 1:18).

Det är endast på denna grund som Jesus ställer fären på sin högra sida. Dessa har trott vad aposteln lär när han säger:

Av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva. Guds gåva är det, inte på grund av gärningar för att ingen ska berömma sig (Ef. 2:8f).

Men de som inte har trott på Guds ord kan inte få någon del av nåden och förlåtelsen eftersom de själva visar den ifrån sig.

Så är slutet av frälsningshistorien det vi kallar den dubbla utgången, himmel och helvete, frälsning och förtappelse. Jesus säger till sist om domen:

Och dessa ska gå bort till evigt straff, men de rättfärdiga till evigt liv (Matt. 25:46).

Den moderna bibelkritiken, som idag finns inom alla trosriktningar förnekar alla tankar på den eviga förtappelsen. Man förklarar som om det vore en trossats att helvetet är avskaffat.

Ofta sägs att "Dagens Nyheter avskaffade helvetet 1909". För sentida läsare kan det vara viktigt att förstå hur Svenska kyrkan stödd av den allmänna opinionen redan då hade kommit långt bort från sin egen bekännelse. Här anförs nu vad DN själv senare skrev om saken:

1909 var året då Dagens Nyheter faktiskt "avskaffade" djävulen. De artiklar som tidningen publicerade med start den 14 februari blev ett

genombrott för tidningen som debattorgan. Under två månader fick präster, teologer och vetenskapsmän svara på om de tyckte att kyrkan skulle hålla fast vid tron på helvetet och djävulen eller om det inte var dags att modernisera. Frågan var brännande, visade det sig

Idén till artiklarna fick den relativt nyanställda journalisten Anton Karlgren efter att ha besökt en debatt i Folkets hus med rubriken "Kristendomen och den fria tanken", där dessa "nyare" tankar diskuterades.

Först ut att tycka till i DN var en kyrkoherde i en församling i Stockholm. Han tyckte att det var omöjligt att ta bort allt i kyrkböcker som hade med djävulen att göra, "äfvén om man ansåge sig ha rätt". Och hur skulle man göra med Nya testamentet? Det går inte att reformera kristendomen som man ändrar kommunala lagar, sa han.

En regementspastor framhöll att präster sällan predikar någon djävulslära, men att det är svårt att bortse från de gräsliga utbrott av ondska som historien är full av. "Det vore en förolämpning mot mänskligheten att påstå att den är mänsklig".

Sammanlagt deltog sju präster, en biskop, fem teologiprofessorer och fyra vetenskapsmän i den så kallade djävulsstriden som bitvis var hetsig. En av professorerna var Nathan Söderblom, senare ärkebiskop. Man dryftade syndens ursprung, det godas och ondas existens samt förekomsten av en "personlig djävul" och dess förmodade koppling till sinnessjukdom.

Det senare fick flera läkare att reagera. De hörde av sig till redaktionen och förklarade att sinnessjukdom kom från hjärnan – allt annat var förlegad medeltida tro.

Debatten drogs till sin spets när pastorn Nils Hannerz tog strid för att det inte fanns någon "djävulsdogm" inom svenska kyrkan, och förklarade

att han var beredd att försvara sin uppfattning inför Stockholm stads domkapitel.

När domkapitlet inte ville ta upp ärendet, gick DN:s medarbetare Anton Karlgren vidare. Han ville verkligen ha svar på frågan om man kunde vara präst och inte tro på helvetet. I samförstånd med pastorn anmälde Karlgren honom för "förnekelse av den lutherska läran i den punkt som rör djävulen".

Domkapitlet svarade att pastorn hade handlat "synnerligen obetänksamt", men någon disciplinär bestraffning fick han inte. Karlgren konstaterade att han hade fått svar på sin fråga och den 27 maj 1909 skrev han i tidningen om den historiska dagen då djävulen fick sin "dödsattest". "Utan allt för öfverdrifven pomp och ståt försiggick i går kl 11.10 förmiddagen djävulens jordfästning i konsistoriets lokal i Storkyrkan", skrev han. Djävulen var "avskaffad" och debatten blev omtalad länge.



Det sorgliga med detta är inte att kristendomens fiender i alla tider reagerat mot läran om helvetet. Som vi tidigare sett avskaffade redan 1700-talets neologi alla grundläggande dogmer om Kristus och tron. Det sorliga är att kyrkan har tillåtit kritiken mot helvetesläran och andra bibliska läror att komma in i kyrkan själv. En kyrka som följer Guds ord måste också klart och tydligt undervisa om både djävulen och helvetet och Guds stränga dom över synden. När kyrkan inte längre gör detta har hon blivit en sekt,

en villfarande kyrka.

Många präster och pastorer i vår tid har gått från biblisk kristendom till att senare blir "mildare" och erkänt att de inte längre tror på helvetet och de eviga straffens existens. De får då ofta applåder från allmänheten som uppskattar en sådan – som de menar – mera kärleksfull kristendom.

Men om Bibeln ändå har rätt? Om slutet på denna världen inte är ett allmänt utslöcknande eller någon katastrof? Om istället slutet verkligen är Kristi ankomst till domen och den dubbla utgången?! Vad är då mest kärleksfullt, att tåga om djävulen och helvetet, eller att förkunna så som Bibeln klart och tydligt lär?

Låt oss ta den bild som Luther använde i sin skrift till den kristna adeln år 1520. Om det uppstår en eldsvåda och alla löper risk att bli offer för branden, har då inte var och en skyldighet att slå larm oavsett vem han eller hon är? Om branden upptäcks tidigt kan den kanske släckas snabbt. Är det då kärlekslöst att ropa och skrika och varna?

Så långt Luther som talar om vikten av att predika evangelium så att människorna inte går förlorade.

De som förnekar helvetets existens är som människor som förnekar att det brinner. De angriper dem som slår larm och säger till dem: "Ni är inte kloka! Se vilka vackra byggnader. De kan inte brinna. Det är ingen fara. Sluta med era varningsrop. Ni borde sättas inom lås och bom om ni inte upphör med ert vansinniga gästande. Galna människor!"

Hela Bibeln lär att det finns ett helvete och en djävul med stor makt att förstöra både

kropp och själ. Bibeln använder bilder för att beskriva djävulens rike och helvetet. Det kallas ofta Gehenna, vilket var Hinnoms dal i Jerusalem, en förskräcklig avskrädesplats där man också brände sopor. Ursprungligen var det den plats där onda kungar i Juda dyrkade Baal och offrade sina barn i eld. Platsen kom att anses såsom förbannad. Jeremia skriver:

Juda barn har gjort det som är ont i mina ögon, säger Herren. De har ställt upp sina avgudar i det hus som är uppkallat efter mitt namn för att orena det. De har byggt upp Tofethöjderna i Hinnoms sons dal för att där bränna upp sina söner och döttrar i eld, fastän jag aldrig har befallt eller ens tänkt mig det.

Se, dagar ska komma, säger Herren, då man inte mer ska kalla det "Tofet" eller "Hinnoms sons dal", utan "Dräpdalen". Då ska man begrava i Tofet av brist på annan plats. Detta folks döda kroppar ska bli mat åt himlens fåglar och markens djur, och ingen ska skrämman bort dem (Jer. 7:30-33).

Så sade Herren: Gå och köp dig en lerkruka av krukmakaren. Ta med dig några av folkets äldste och prästernas äldste och gå ut till Hinnoms sons dal framför Lerskärsporten och ropa där ut de ord som jag kommer att tala till dig. Du ska säga:

"Hör Herrens ord, ni Juda kungar och ni Jerusalems invånare! Så säger Herren Sebaot, Israels Gud: Se, jag ska låta en sådan olycka drabba denna plats att det ska ringa i öronen på var och en som hör det. De har övergett mig och vanärat denna plats och där tänt rökelse åt andra gudar som varken de själva eller deras fäder eller Juda kungar har känt. De har uppfyllt denna plats med oskyldigt blod och byggt baalshöjder för att bränna upp sina barn i eld till brännoffer åt Baal, fastän jag aldrig har befallt eller talat om eller ens tänkt mig det (Jer. 19:1-6).

På andra ställen kallas platsen för "gropen" eller "gruvan" eller helt enkelt "dödsriket". Det är då fråga om de bibliska orden *Sheól* och *Hades*. Ibland kan "dödsriket" enbart beteckna platsen för de döda, men i regel är det fråga om platsen för de fördömda.

Till denna fördömsens plats steg Jesus ner efter sin uppståndelse och förkunnade även där sin seger (1 Petr. 3:19).

Gud vill att alla människor skall bli frälsta (1 Tim. 2:4). Genom evangelium förkunnas Guds seger då Kristus dött för hela världens synd. Var och en som tror detta skall slutligen få evigt liv och salighet hos Gud med uppståndna, förhärligade kroppar. Men de som inte tror blir kvar under Gud vrede och måste tillsammans med djävulen och hans onda andar blir fördömda i den brinnande sjön.

Hela frälsningshistorien är Gud underbara verk för att evangelium skall förkunnas för alla människor. Han som på sex dagar skapade hela universum håller också allting i sin hand varje dag. Han ser till att varje människa kan röra sig, andas och tänka varje sekund. Han har också sänt sin Son i sin oändliga kärlek. Jesus Kristus led och dog för dina och mina synde, ja, för varje människas synd i alla tider. Genom ordet skänker han sin helige Ande och evig frälsning och salighet. Därför skall vi tacka, lova och prisa honom och söka hans frälsning i ordet och sakramenten. Så avslutas hela frälsningshistorien med den himmelska saligheten.

Han som betygar detta säger: 'Ja, jag kommer snart.' Amen, kom Herre Jesus! Herren Jesu nåd vare med alla (Upp. 22:20f)

Amen.